

Φένια , η αγαπημένη των ήχων

Γιώτα Κ. Αλεξάνδρου

«Φένια, η αγαπημένη των ήχων»

Εικόνες: Έφη Λαδά

Εκδόσεις Πατάκη

Γράφει ο Μάνος Κοντολέων

Γιατί η λογοτεχνία αξίζει να υπάρχει στην καθημερινότητα ενός παιδιού; Γιατί ολοένα και ανακαλύπτουμε νέους τρόπους που θα βοηθήσουν ένα παιδί να γίνει ένας συνεπής αναγνώστης;

Πόσο βέβαιοι είμαστε πως μια κατασκευασμένη ιστορία μπορεί κάτι περισσότερο να προσφέρει από την παρακολούθηση μιας αληθινής;

Τέτοια και παρόμοια άλλα ερωτήματα μπορεί κανείς να θέσει και στον εαυτό του είτε είναι άτομο που έχει επιφορτιστεί με την ανατροφή παιδιών (γονιός ή εκπαιδευτικός) είτε είναι ο ίδιος πλάστης ιστοριών για παιδιά.

Οι απαντήσεις σε τέτοια πιθανά ερωτήματα έχουν πολλαπλώς εκφραστεί. Και δεν είναι στόχος τούτου του σημειώματος να ασχοληθεί περισσότερο αυτά.

Απλώς θέλησα να τα υπενθυμίσω καθώς ολοκλήρωσα την ανάγνωση του εικονογραφημένου βιβλίου «Φένια, η αγαπημένη των ήχων» που έγραψε η Γιώτα Αλεξάνδρου και εικονογράφησε η Έφη Λαδά.

Και θέλησα να σταθώ σε κάποιους βασικούς προβληματισμούς της έννοιας της καλλιέργειας της φιλιαναγνωσίας, γιατί αυτό το συγκεκριμένο βιβλίο έχει ένα πολύ ευαίσθητο θέμα.

Η Γιώτα Αλεξάνδρου –μια από τις νεώτερες παρουσίες στο ελληνικό παιδικό βιβλίο- αποφάσισε να ‘συστήσει’ στους μικρούς αναγνώστες της (παιδιά του νηπιαγωγείου και έστω της Α΄ τάξης δημοτικού) ένα άλλο παιδί που είναι τυφλό.

Το διαφορετικό πάντα τρομάζει τον άνθρωπο. Και τον τρομάζει περισσότερο υπαρξιακά όταν είναι ακόμα αδιαμόρφωτη η προσωπικότητά του.

Το κάθε διαφορετικό κάνει ένα μικρό παιδί να αισθανθεί πως κινδυνεύει η τάξη που πάνω της στηρίζει την προσαρμογή του στον κόσμο των ενηλίκων. Και όπως κάθε πλάσμα που διαισθάνεται τον κίνδυνο και τρομάζει, επιτίθεται.

Νομίζω πως όλο αυτό το κίνημα κατά της ενδοσχολικής βίας (που πάντα υπήρχε και πάντα θα υπάρχει) σε αυτό το σημείο πρέπει να εδραιώνεται. Να βοηθήσει τον νέο άνθρωπο να κατανοήσει πως το διαφορετικό τις περισσότερες φορές είναι ενδιαφέρον. Μας προσφέρει την ευκαιρία να ανακαλύψουμε κάτι πιο πολύ από εκείνο που η δική μας ταυτότητα μας έχει δώσει.

Διαφορετικό, λοιπόν, είναι και ένα παιδί που δεν έχει τις ίδιες κεντρικές ικανότητες με τα περισσότερα άλλα.

Διαφορετική είναι, λοιπόν, και η μικρή Φένια. Γιατί ανάμεσα στα άλλα παιδιά του σχολείου της είναι η μόνη που δεν μπορεί να δει. Όταν τα άλλα επικοινωνούν μεταξύ τους και με τις πέντε αισθήσεις τους, εκείνη το καταφέρνει με τέσσερεις μόνο.

Η Γιώτα Αλεξάνδρου επέλεξε να διαχειριστεί αυτό το λεπτό θέμα, παρουσιάζοντας τον κόσμο της μικρής Φένιας όχι από την δική της εμπειρία, αλλά από το πώς την παρακολουθεί ένα άλλο άτομο, πολύ κοντινό της –ο αδελφός της.

Έτσι ξεφεύγει από τον σκόπελο να περιγράψει κάτι που δεν γνωρίζει η ίδια και παράλληλα καταγράφει ό,τι παρακολουθεί ο όποιος άλλος ζει ή τυχαίνει να βρεθεί δίπλα σε άτομο που δεν μπορεί να δει.

Είναι βέβαιο πως εκείνος που στερείται μιας αίσθησης, οι υπόλοιπες τέσσερεις αναλαμβάνουν να καλύψουν με τον δικό τους τρόπο αυτήν την απουσία.

Αυτή η γνώση σε ένα παιδί δεν είναι γνωστή, μα η Αλεξάνδρου με τούτο το βιβλίο της θέλει να την μεταδώσει. Κι έτσι ολοκληρώνοντας τη γνωριμία μας με τη Φένια μένουμε με τη βεβαιότητα πως γνωρίσαμε όχι ένα άτομο που θα πρέπει να του προσφέρουμε τον οίκτο μας, μήτε όμως και τον εκ του οίκτου προερχόμενο θαυμασμό μας.

Διαφορετικός για μας, την ίδια ώρα που κι εμείς είμαστε διαφορετικοί γι αυτόν τον άλλον.

Έτσι η συγγραφέας παρακολουθεί διακριτικά την μικρή Φένια, περιγράφει τον τρόπο που ζει μέσα σε ένα κόσμο που δεν έχει ολότελα κατασκευαστεί σύμφωνα με τις δικές της προσλαμβάνουσες και ξεσκεπάζει την ανοησία κάποιων που υποταγμένοι στην αγωνία τους προς το άγνωστο τους επιζητούν να το πληγώσουν.

Ο στόχος της ευαισθητοποίησης των παιδιών – αναγνωστών νομίζω επιτυγχάνεται.

Η εικονογράφηση της Έφης Λαδά με σωστή διακριτικότητα τοποθετεί απέναντι στην πανδαισία των χρωμάτων την ευαισθησία των σκιών.